

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ОН-ЛАЙН КОНСУЛЬТАЦІЙ З ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУВАННЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

*Вдовиченко В.О., д.т.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Організація дипломного проектування для магістрів є важливою складовою навчального процесу у вищих навчальних закладах. Проте в цій сфері існує низка проблем, які можуть впливати на якість підготовки студентів і загальний рівень їхньої академічної компетенції. Слід виділити основні труднощі, з якими стикаються викладачі та студенти під час організації дипломного проектування. По перше – це мотивація студентів. Мотивація є ключовим фактором успіху під час роботи над дипломним проектом. Однак багато студентів магістратури стикаються з труднощами у визначенні своїх пріоритетів і втрачають інтерес до дослідження, що впливає на якість виконуваних робіт. Причинами низької мотивації є:

- відсутність розуміння практичної значущості обраної теми;
- перевантаження іншими академічними завданнями чи виробничими обов'язками;
- психологічний тиск через ризик неотримання результатів.

По друге, методологічна частина дипломного проекту може стати великою перешкодою для студентів, особливо якщо їм бракує часу у проведенні консультацій з керівником. Однією з причин є те, що студенти-дипломники дуже часто працюють та не можуть відвідувати в робочий час заклади вищої освіти. Також певні складнощі викликає організаційний процес проектування, що регулюється низкою адміністративних вимог, які можуть створювати додаткові перепони, а саме:

- бюрократичні процедури, що уповільнюють узгодження теми, консультації, допуск до захисту, перевірку робіт на плагіат та ін.;
- жорсткі дедлайни, які іноді не враховують індивідуальних особливостей кожного проекту;
- недостатня підтримка з боку адміністрації університету, особливо в питаннях організації додаткових консультацій або тренінгів.

Додаткові проблеми можуть бути спричинені зовнішніми чинниками, такими як:

- економічна та політична ситуація в країні, яка змушує студентів працювати та не приділяти достатньо часу науковій діяльності;
- військові дії або карантинні обмеження, що ускладнюють доступ до навчальних ресурсів та комунікацію з дипломними керівниками.

Для подолання цих проблем необхідно впроваджувати системні зміни, зокрема:

- створення мотиваційних семінарів і тренінгів, які б показували студентам значущість наукових досліджень у майбутній професійній діяльності;
- розширення співпраці університетів із міжнародними науковими базами та забезпечення студентів необхідними матеріалами;
- організація регулярних методологічних воркшопів для студентів, де вони могли б отримати консультації щодо наукових методів;
- перегляд адміністративних вимог, гнучкий підхід до дедлайнів і створення умов для більш індивідуального підходу до кожного студента;
- підтримка дистанційного навчання, розробка онлайн-курсів, які б допомагали студентам краще організувати свою роботу навіть у кризових ситуаціях.

У сучасній вищій освіті роль інформаційних технологій зростає з кожним днем [1, 2]. Одна з найбільш інноваційних форм взаємодії

викладачів і студентів у процесі підготовки дипломних проектів – це он-лайн консультації. Існують всі перспективи використання цієї форми навчання, сьогодні в багатьох університетах є досвід використання та визначено її переваги, недоліки та потенційний вплив на якість освіти [1]. Вища освіта зазнає значних змін у зв'язку з розвитком цифрових технологій та вимог сучасного суспільства. Одним із напрямків модернізації освітнього процесу є перехід на дистанційні та он-лайн форми взаємодії [2]. Особливо актуальним це стає під час дипломного проектування, коли студентам потрібно отримати якісну та оперативну підтримку від наукових керівників. Переваги он-лайн консультацій:

- зручність та доступність: студенти та викладачі можуть взаємодіяти незалежно від місця перебування, що дозволяє зекономити час на дорогу та зробити процес консультації більш гнучким;
- гнучкий графік: викладач і студент можуть обирати зручний час для спілкування, що значно підвищує ефективність співпраці;
- широкий спектр інструментів: платформи для он-лайн консультацій дозволяють використовувати відеозв'язок, обмін файлами, коментування документів у реальному часі, що полегшує обговорення складних аспектів дипломної роботи;
- документування процесу: записи консультацій або збереження історії переписки дозволяють студентам повторно звертатися до пояснень, що сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Водночас, слід визначити, що існують певні виклики та недоліки онлайн консультацій з дипломного проектування, а саме:

- технічні обмеження: не всі студенти мають необхідні пристрої для якісної участі в он-лайн консультаціях, особливо при використанні спеціалізованих прикладних програм;

- відсутність особистого контакту: онлайн-формат не завжди дозволяє повністю передати емоції, що може ускладнити процес спілкування та розуміння;

- мотивація студентів: деякі студенти можуть відчувати труднощі з самоорганізацією в умовах дистанційного навчання, що впливає на продуктивність роботи над дипломом;

- безпека даних: питання конфіденційності та захисту інформації залишається актуальним при використанні он-лайн платформ.

На основі наявного досвіду можна виділити перспективи впровадження он-лайн консультацій з дипломного проектування:

- розширення доступу до освіти: завдяки он-лайн консультаціям освіта стає більш доступною для студентів із віддалених регіонів чи осіб з обмеженими фізичними можливостями;

- підвищення ефективності навчання: використання сучасних технологій стимулює студентів до більш активного пошуку інформації та самостійної роботи;

- інтернаціоналізація освіти: можливість залучення експертів з інших країн для консультацій значно підвищує якість дипломних проектів;

- постійний розвиток інфраструктури: університети змушені постійно оновлювати свої технічні можливості, що сприяє загальному прогресу освітньої системи.

Он-лайн консультації з дипломного проектування є важливим інструментом у сучасній вищій освіті. Вони забезпечують гнучкість, доступність і підвищують ефективність освітнього процесу. Проте для повноцінного впровадження цієї практики необхідно подолати певні технічні та організаційні труднощі. Інноваційний підхід до навчання з використанням он-лайн технологій відкриває нові можливості для розвитку освіти, роблячи її більш динамічною та відповідною сучасним викликам.

Рекомендації до підвищення ефективності онлайн консультацій:

- впроваджувати змішані форми навчання, поєднуючи он-лайн та офф-лайн консультації для підвищення ефективності взаємодії;
- забезпечити студентів необхідними технічними засобами та навчити їх використовувати сучасні платформи;
- створити політику безпеки та конфіденційності для захисту особистих даних під час он-лайн консультацій;
- розробити методики мотивації студентів до активної участі в дистанційному навчанні.

Організація дипломного проектування магістрів потребує вдосконалення та адаптації до сучасних викликів. Подолання зазначених проблем сприятиме підвищенню якості підготовки магістрів і забезпечить їхню успішну інтеграцію в професійне середовище. Важливим є впровадження інноваційних підходів і підтримка студентів на всіх етапах виконання дипломного проекту.

Література:

1. Шевчук Г. Й. Дистанційне навчання у вищій школі: переваги, недоліки, перспективи. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2021. Випуск 79 том 2. С. 205-209.
<https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.79.2.44>
2. Мельниченко А. О., Шевчук О. В. Актуальні проблеми та перспективи розвитку дистанційної освіти в умовах постійних змін технологій та вимог сучасного ринку праці. *Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції для освітян (м. Чернігів, 22 березня 2023 року). Чернігів: ГО «Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій»*. 2023. С. 79-81.
https://doi.org/10.54929/conf_ped_03_2023